

Neįrašytinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 25000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moóca, 309

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Neįrašytinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
Redaguojas
A. BUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas:
S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Spalių—Outubro 9 diena

Nr. 41 (383)

17 m. nuo Lietuvos sostinės, Vilniaus pagrobimo

Karo stovis patvirtintas.

Pereitą savaitę buvo rašyta, kad Brazilijos vyriausybė įnešė parlamentan svarstyti pasiūlymą karo stovio įvedimą visoje Brazilijos teritorijoje. Parlamentas pasiūlymą priėmė ir patvirtino. Visoje Brazilijos teritorijoje įvestas karo stovis ir jau pradėjo veikti. Karo stovis paskelbtas 3 mėnesiams.

Kova su ekstremizmu.

Vietos spaudos pranešimai sako, kad karo stovio paskelbimas visoje Brazilijos teritorijoje surisė su ekstremistiniu veikimu, kuris pastaruoju metu pradėjo reikštis. Ekstremizmas bus kovojamas visu smarkumu visą karo stovio laiką, veikiant ypatingiems įstatymams.

Esant karo stoviui, yra draudžiami visokie susirinkimai ir mitingai, o spaudai įvesta cenzūra. Be to, teisingumo ministeriui rekomenduojant, bus padaryta mokyklų vadovėlių revizija, ypač pradžios mokyklose, kad patikrinti ar vadovėliai yra tinkami ir ar platinami vaikuose ekstremistinio mokslo.

Rooseveltas prieš diktatūras

Amerikos J. V. prezidentas Rooseveltas viešai pasmerkė diktatūras ir tas šalis, kurios drumsčia pasaulio taiką. Be to, Rooseveltas pasmerkė ypač tas šalis, kurios vartoja ginklą prieš kitas šalis, kaip Ispanijoje ir Kinijoje.

Mussolinio sūnus eis Ispanijon kariauti.

Italijos diktatoriaus sūnus Mussolinis Bruno eis Ispanijos karan kariauti su "raudonaisiais". Jis vyks su savo oro eskadrile, 12 lėktuvų.

Nori atkirsti susisiekimą

Ispanijos sukilėliai deda visas pastangas atkirsti susisiekimą tarp Valencijos ir Madrido ir taip pat izoliuoti Valenciją nuo Madrido ir Barcelonos.

Šią savaitę ėjo smarkūs mūšiai visuose frontuose, šiaurėje, pietuose ir rytuose. Artėjant žiemai, nacionalistai galvoja karą užbaigti. Atrodo, kad dabar ateina, iš tikro, sprendžiami mūšiai kurie ir labai pagyvėjo ypač centro fronte. Italija, laikraščių pranešimu, priduoja vis daugiau jėgų nacionalistams.

Dėmesio! Lietuviai, Dėmesio!

šeštadienį, spalio mėn. 16 d., B. L. Klūbos "Aušra" rengia antrą, su labai įdomią programą, šeimyninį

VAKARA

Visiems gerai žinomo K. Mickevičiaus parašyta ir jam pačiam režisuojant gerai prityrusi "Aušros" meno sekcija, suvaidins įdomų, dar nematytą veiklą "ATAMANAS BLAK". Po to, bus suvaidinta labai juokinga komedija "DAUG TRIUKŠMO DĖL NIEKO". Po vadinamų dainos ir įvairenybės. Pradžia 8 val. vak., pabaiga 4 val. ryto. Kas nori linkamai praleisti vakarą, visi ir visos eina į "Aušros" parengimą, Rua da Moóca, 506-a, italų salė. Gros puikus orkestras O. K. Pakvietimais pasirūpinkite iš anksto "Aušros" patalpoje rua da Moóca, 501, "Aido" redakcijoj ir pas visus narius bei platintojus.

RENGĖJAI.

Ministeris Aukštuolis išvyko

Karo stovis ir lietuviu kolonija

Lietuviu Tautos liūdėsio ir gėdulos diena

Jau 17 metų kai klasingai lenkai pagrobė Lietuvos žydinį, Lietuvos Istorijos centrą, Lietuvos širdį — Sostinę Vilnių. Jau 17 metų, kai lietuviai kenčia persekiojimus ir lenkų smurtą Vilnijos krašte. Jau 17 metų, kai lenkai sulaužė savo duota ir kryžium patvirtintą priešai-ką Suvalkų mieste ir užgrobė trečdali Lietuvos žemių su Vilnium, alina tą kraštą, uždarynėja lietuvių kultūros žydinius, kalina lietuvius. Spalių Devintoji — Lietuvių Tautai liūdėsio ir gėdulos diena. Lietuvių tauta ilgisi savo sostinės, savo pavergtų žemų. Viso pasaulio lietuviai deda aukas Geležiniam Vilniaus Fondui atvadavimui pagrobtų žemių, perka Vilniaus pasus ir kitokiais būdais remia Vilniaus vadavimo idėją. Užsienio lietuviai taip pat remia Vilniaus vadavimo idėją ir trokšta, kad Vilnija būtų atvaduota. Bet reikia pasakyti, kad dalis tų aukų patenka į didžiausių Lietuvos priešų rankas, į tų rankas, kurie ne tik džiaugiasi Lietuvos išplėsta širdimi, bet no-

rejo dar trėms patiems lenkams paduoti ir visą Lietuvą. O kas svarbiausia, kad tie asmenys, kurie siūlėsi lenkams pagelbon prieš Lietuvą, šiandieną gyvena mūsų tarpe ir yra pasikirti mūsų kolonijos kultūrinio židiniu šeiminiškai ir penimi dar Lievalstybės pinigais, tomis aukomis, kurios surenkamos Vilniaus vadavimui. Turint tai omeny, nė vienas lietuvis negali ramiai širdžia žiūrėti į tokius kolonijos vadus — didžiausius Lietuvos priešus. Aišku, esant tokiai padėčiai, ir pati Vilniaus vadavimo idėja suprofanuojama, supurvinama, suniekinama. Daug aiškinti nereikia, tik pasižiūrėkime į savo koloniją ir paratysime, kas stovi kolonijos židinio priešakyje. Tai tie, kurie už grašius siūlė savo pagelbą klasingiems lenkams prieš Lietuvą. Kiekvienas lietuvis neužmirš pavergtos sostinės, Lietuvai padarytos žaizdos. Bet jis taip pat neužmiršta ir to, kaip toji žaizda dar buvo norėta padidinti, kurių žygių pasibiauřėjo net klasingi lenkai.

Ministeris Aukštuolis apleido S. Paulo

Lietuvos Respublikos Įgaliotas Ministeris P. Amerikai Jonas Aukštuolis, išbuvęs São Paulo mieste daugiau savaitės laiko, spalio 8 dieną, buvo palydėtas į Santos. Prie Esplanada viešbučio, kuriame Ministeris gyveno, susirinko daugybė žmonių palydėti Ministerį. Organizacijų, spaudos, mokyklų ir visuomenės atstovai, kolonijos kapelionai, Lietuvos Konsulato personalas, svėtinų valstybių konsulai ir brazilai linkėjo Ministeriui laimingo sugrįžimo į jo nuolatinę vietą Buenos Aires. Per tas kelias dienas Ministeris aplankė visas lietuvių kolonijos įstaigas, organizacijas ir pasiskus asmenius, o taip pat jis priėmė daug vizitų, kaip lietuvių taip ir svėtimtaučių. Antrą po atvykimo dieną Ministeris ap lankė ir "Aido" redakciją ir maloniai pasikalbėjo. Pasikalbėjimus įdomes-

niais klausimais paskelbsime laikraštyje. "Aidas" dėkoja Ministeriui už malonius pasikalbėjimus ir linki laimingai sugrįžti į nuolatinę savo pasyriaus vietą — Buenos Aires.

Šalinami komunistai

Sovietų Rusijos aukštieji valdininkai šalinami ir kalinami už prieš sovietinį veikimą, už šnipinėjimą svėtimoms valstybėms ir už trockizmą.

Karo stoviui esant, veikia ypatingi įstatymai.

Brazilijos vyriausybė paskelbė visoje šalyje karo stovi. Karo stoviui esant, veikia ypatingi šalyje įstatymai, tai turime sau už pareigą painformuoti mūsų skaitytojus. Lietuviai, kaip svėtimšaliai, negalvauja jokiose politinėse partijose, nesikiša šalies reikalų tvarkyme, kaip svėtimšaliai, turime būti ir esame lojalūs šio krašto valdžiai. Bet veikiant ypatingiems įstatymams, kiekvienas turi žinoti, kad tie įstatymai griežtai vykdomi ir saugumo organu stropiai saugojama, kad jie būtų vykdomi, kad niekas nedrįstų jų peržengti ir tuo būdu nekenktų krašto tvarkai ir ramybei. Tas, kartais, gali būti padaryta dėl nežinojimo padėties, dėl to mes ir perspėjame, kad lietuviai laikytųsi nuošaliai ir nesiveltų į jokius mums, kaip svėtimšaliams, nepriklausomus reikalus. Kuomet laikysimės bendros tvarkos, neteks ir nukentėti.

ATSIPRAŠOME

"Aido" redakcija atsiprašo savo skaitytojų dėl per mažai duotų šiame laikrašcio numery žinių. Priežastis yra ta, kad daug vietos yra pašvęsta Braz. Lietuvių Organizacijų Centro posėdžio aprašymui, kuris, prašant Centro vadovybei, dedamas į šį numerį. "Aidas" nėra Centro organas ir, kaip laikraštis, nėra Centro nariu, bet visuomet jis buvo lojalus kiekvienam geram ir naudingam kolonijos užsimojimui ir darbui, dėl to, Centrai prašant, paskelbė pirmojo Centro posėdžio išsias aprašymą ir tuo būdu sumažino duoti žinių.

"Aidas" būdamas visai nepriklausomas ir nesuvaržytas jokiais organizacijų privalomais nuostatais, ir toliau liks laisvu kolonijos stebėtoju ir ne-gerovių kelėju.

"AIDO" REDAKCIJA.

Vilniaus užgrobimo MINĖJIMAS

Rytoj, spalio 10 d. (sekmadieni) visa São Paulo lietuvių kolonija dalyvauja Vilniaus užgrobimo paminėjime Mokos mokykloj 2 val. p. p. **CENTRAS.**

DR. M. FUCS

Gydytojas - Operatorius - Akušeris - Moterų ir urinarinės ligos

Dra. Feiga Fucs

Vaiku ir viduriu ligos

Dra. Beila Fucs

Moterų ligos ir akuserija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai

Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorijos: { Rua da Moóca, 512-F sobr.

{ Rua José Paul no, 109 sobr. Tel. 5 6307

Buto Tel.: 74450.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

Apžvalga

LIETUVIAI PER MUSOLINIŠKUS IR BRAZILIŠKUS AKINIUS

Jau mūsų skaitytojai žino, kad šią vasarą Lietuvoj lankėsi Italijos ir Brazilijos žurnalistai. Kaip Italijos fašistiški žurnalistai, grįžę Romon, aprašė savo laikraščiuose Lietuvą ir lietuvius, pamename, nes apie tai neseniai buvo rašyta. Tai bauriausias musoliniškų žurnalistų šmeižtas Lietuvai, arba Italijos fašistų šmeižtas Lietuvos fašistams ir visiems lietuviams. Fašistiški Italijos žurnalistai lietuvius nupiešė kaip labiausia nuo progreso aiskikusių tautą, prilygina laukiniams, kurie nemoka nei apsirėdyti, nei namų pasistatyti, gyvena būdose, yra didžiagalviai, mėlynakiai, be jokios civilizacijos, be kultūros ir jokio progreso neroda. Vadinasi, kas tiki fašistiškiems laikraščiams, tas tiki ir jų aprašymams. O mes lietuvių smerkiame fašistų šmeižtus prieš lietuvius ir Lietuvą ir tuo pačiu smerkiame ir patį fašizmą koks jis nebūtų: itališkas, vokiškas ar lietuviškas.

Visai kitaip Lietuvą ir lietuvius yra aprašęs Brazilijos žurnalistas Dr. Franchini Netto brazilų spaudoje. Be to, spalį 4 d. garbusis brazilų žurnalistas skaitė paskaitą apie patirtus įspūdžius Lietuvoje, kurioje pažymėjo didelį lietuvių progresą visose srityse. Jis politikos nelietė. Jam svarbiau buvo pamatyti besikūriantį ekonominę ir kultūrinę Lietuvą, pažinti lietuvių tautos sentimentus ir darbštumą, patirti lietuvių nuosirdumą, vaisingumą ir kitas lietuvių tautos būdo ypatybes. Ir, reikia pasakyti, Dr. Franchini Netto buvo nuosirdus tuo atžvilgiu, nes jam rūpėjo ne žmeižtai, o tikrovė. Jis savo paskaitoje parodė vietos brazilų ir kitų tautų visuomenėi tokią Lietuvą, kokia ji tikrumoje yra, neliesdamas visai politikos, Lietuvai ir lietuviams suteikė gerą atestaciją.

Neliesdami tos paskaitos smulkmenų, kuri buvo skaitoma apie porą valandų, nes mums lietuviams yra žinomas Lietuvos progresas per pastaruosius 20 metų, pažymime tik tai, kad Dr. Franchini objektyvus, nuosirdus ir tikras demokratinės šalies žurnalistas.

GARSINAMAS LIETUVOS IR LIETUVIŲ VARDAS

Niekuomet dar nebuvo taip plačiai minimas lietuvių ir Lietuvos vardas Brazilijoje, ypač brazilų spaudoje, kaip pastarąsias kelias savaites. Jeigu iki šiolei apie lietuvius ir Lietuvą mažai kas žinojo iš brazilų visuomenės, tai dabar tas padaryta visu šimtu nuosimėjų. Ir kas svarbiausia, kad lietuvių ir Lietuvos vardas minimas brazilų spaudoje kiekvieną dieną ne iš blogosios, bet iš gerosios pusės.

Vos tik atvyko Lietuvos Įgaliotasis Ministeris J. Aukštuolis São Paulan, visa paulistų spauda sutiko jį su atatinama pagarba ir ta proga davė daug žinių ir informacijų skaitančiai brazilų visuomenei apie Lietuvą ir lietuvius ir lietuvišką Brazilijos koloniją. Visuose paulistų didžiuose dienraščiuose mirgėte mirga Ministerio, Lietuvos ir lietuvių vardas, talpinami platūs aprašymai, dedamos fotografijos, skelbiami pasikalbėjimai. Nežinome kaip Rio de Janeiro spauda yra atsiliepusi apie lietuvius ir Lietuvą, bet paulistų, dėka p. Ministerio, pasitarimo, labai, iškėlė tinkamą aukštumon lietuvių vardą.

Iki šiol brazilai apie lietuvius žinojo tik iš policijų departamentuose užregistruotų skundų. Tai buvo dėka mūsų tautos iškrypėlių. Šiandien gi, dėka p. Ministerio, lietuvių vardas stovi tinkamoje pagarbėje, kol jį nesugadins vėl skundų fabrikuotojai ir lietuvių vardo teršėjai.

Brazilijos lietuvių kolonijos triumfas

Tūkstantinė minia B.L.O. Centro iškilmingo posėdžio atidaryme. — Lietuvos Įgalioto Ministerio p. Jono Aukštuolio, Konsulo p. P. Gaučio, organizacijų atstovų ir kitų svečių sveikinimai ir linkėjimai Centrai.

Istorinė diena

Spalio 3 d. yra istorinė data Brazilijos lietuvių kolonijai. Tai triumfo diena, naujo gyvenimo rytmetys, išsklaidęs visus klaidiosios lietuvių padangės ūkus.

Po daugelio metų neprasmingos kovos, nesantaikos ir barnių, lietuvių Organizacijų Centras subūrė lietuvius į vieną vietą siekti bendrojo visai kolonijai tikslo: ugdyti ir stiprinti tautinę samonę, kelti kultūrinį ir ekonominį lietuviškos kolonijos lygį. Spalio 3 dieną įvyko B.L.O. Centro iškilmingas pirmo posėdžio atidarymas Mokos lietuvių mokyklos salėje. Nors posėdis buvo šaukiamas 1 val., pačiame pietų laike, tačiau, nežūrint to, prisirinko pilnutėlė mokyklos salė, apie 1.500 lietuvių.

Į pirmąjį posėdį buvo pakviestas dalyvauti Lietuvos Respublikos Įgaliotasis Ministeris p. J. Aukštuolis, kuris, atlikęs valstybinius reikalus su Brazilijos vyriausybe Rio de Janeiro mieste, atvyko į São Paulo susipažinti su lietuvių kolonija, Konsulato personalas — p. Gaučys ir sekretoriai St. Remeniūsis ir J. Ciuvinskas, mokyklą mokytojai, mokyklų tėvų komitetai, spaudos atstovai ir visuomenės veikėjai.

Lygiai pirmą valandą visi Centro Tarybos atstovai, Valdyba ir kvietieji svečiai buvo salėje. O tie kurie truputėlį pasivėlino, stovėjo kieme ir nors pro atviras duris stebėjo susirinkimo eigą. Centro Tarybos pirmininkas A. Dutkus pradėjo susirinkimą sveikinime žodžiais pirmiesiems Centro Tarybos atstovams ir Valdybai, p. Ministeriui, konsulato personalui, organizacijų, spaudos ir mokyklų atstovams ir gausingai susirinkusiai lietuvių visuomenei. Po to, Centro posėdžio eigai protokoliuoti pirmininkas pakvietė valdybos antrąjį sekretorių mok. J. Tomasevičių.

B.L.O. Centro tikslai

Po sveikinimų buvo paskaityta dienos programa, kurios svarbiausią dalį sudarė Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro tikslų aiškinimas, kalbos ir visuomenės nuomonė.

Centro tikslus paaiškino Tarybos pirmininkas A. Dutkus. Centras suorganizuotas savišalpos pagrindais.

Centras yra savišalpinė organizacija, sudaryta iš lietuviškų organizacijų Brazilijoje ir pavienių, neorganizuotų lietuvių. Jo tikslas yra: remti savo narius nelaimėje ir visokiuose atsitikimuose, teikti pašalpas ir visokeriopa paramą sunkion ekonominiui būklėn atsidurusiems savo nariams, organizuoti apdraudas ir stiprinti savišalpos fondus, jungti Brazilijos lietuvius ir organizacijas bendram kolonijos kultūriniam ir ekonominiam veikimui, stiprinti kolonijos tautinį susipratimą, rūpintis švietimo, kolonizacijos ir kitais bendrais kolonijos reikalais. Aiškindamas organizacijų Centro darbą, pažymėjo ir tai, kaip visos lietuviškos organizacijos tą darbą rėmė, o tik maža grupelė žmonių tam darbui priešinosi ir Centro organizavimą trukdė. Tačiau, nežūrint visų trukdymų ir biurių nepamatuotų Centro organizatorių adresu leidžiamų šmeižtų, Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras įsikūrė ir jau pradėjo veikti.

Baigdamas savo pranešimą, pirmininkas kvietė visas organizacijas ir visus neorganizuotus lietuvius stoti Centran nariais ir patiems išieviams būti savo reikalų tvarkytojais ir kūrėjais, nekreipiant jokio dėmesio į kelių asmenų šmeižtus.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad Centras pradėtas organizuoti 1936 m. lapkričio mėn. 22 d. Tą dieną įvyko pirmas Centro iniciatorių pasitarimas ir nutarta įkurti tokia organizacija. Pirmame pasitarime ir visuose organizatorių posėdžiuose, svarstant įstatus, dalyvavo pats konsulas p. Gaučys, arba jo skirtas atstovas p. Remeniūsis.

Konsulo p. Gaučio kalba

Po savo pranešimo pirmininkas pakvietė konsulą p. Gaučį, kaip Centro organizavimo dalyvį, tarti keletą žodžių. Konsulas maloniai kvietimą priėmė ir, nupasakojęs organizacijos reikšmę išievių, pabrėžė, kad Brazi-

lijos Lietuvių Organizacijų Centro kūrimas yra padarytas didelis kolonijos žingsnis. Organizacijos, būdamos Centre, pašalins įsiviešpatavusią nesantą taiką, kuri iki šiolei kliūdė dirbti kokį nors didesnį darbą. Suėję vienon vieton, išugdys savo narių tarpe toleranciją, draugiškumą ir pagarbą kitų asmenų bei grupių atžvilgiu ir bendromis jėgomis nuveiks daug naudingo kolonijai darbo. O Centro nariai — paskiri asmenys — visuomet sau ras stiprią paramą visokioms nelaimėms įvykus. Konsulatas nors ir gauna pinigų pašalpos, tačiau niekuomet negali ir negalės patenkinti visų, kas pašalpų reikalingi. Dėl to Centro suorganizavimas turi didelės reikšmės ir paskiriems asmenims. Baigdamas savo kalbą, p. Konsulas palinkėjo Centrai augti ir sutraukti kuodidesnį lietuvių skaičių ir, be to, paragino kiekvieną stoti Centran.

Organizacijų atstovų kalbos

Po konsulo kalbos ėjo organizacijų, kurios įeina Centran, atstovų kalbos. Centran įeina 7 organizacijos: L.R.K. Bendruomenė, Kooperacinė bendrovė "Grūdai", L.M.M. Ratelis Rytas, Lietuvių Klūbas "Aušra", Porto Alegre Lietuvių savišalpinė draugija "Sviesa", Mokos Jaunimo Dainos ir Meno Draugija, Villa Bellos Jaunimo Sąjunga. Kalbas pasakė šie atstovai: Bendruomenės — kun. P. Ražaininkas, "Grūdai" — mok. J. Tomasevičius, "Rytas" — A. Nagrodkis, "Aušros" — K. Uckus, "Sviesos" — J. Srovė, Dainos ir Meno Draugijos — S. Butrimas. Visi kalbėtojai pareiškė daug gražių minčių Centre atžvilgiu, paminėdami jo sunkią organizavimosi eigą ir visas darytas jam kliūtis. Atstovai, paliesdami savo atstovaujamos organizacijos tikslus, pabrėžė Centro susiorganizavimo didelę svarbą Brazilijos lietuvių kolonijai ne tik dabar, bet ir ateidai. Centras galės išugdyti ne tik stiprius savišalpos ir apdraudas fondus, bet galės sukurti tvirtus kultūrinio ekonominio, ir tautinio gyvenimo pagrindus. Visos organizacijos, visa lietuviškoji kolonija bendromis jėgomis daug galės nuveikti ne tik sau, bet ir mūsų tėvynei Lietuvai, mūsų gyvenantiems senojė tėvynėje broliams padėti.

Visos atstovų kalbos buvo palydėtos griausmingais dainų plojimais už geresnę Brazilijos lietuvių ateitį, už vienybę, už taiką ir už solidarų ir vieningą visų lietuvių sugyvenimą ir bendrą darbą — už Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centrą.

P. Ministerio sveikinimai ir linkėjimai B.L.O. Centrai ir visiems Brazilijos lietuviams

Po to pirmininkaujantis skelbia, kad savo linkėjimus gimusiam Centrai pasakys Ministeris Aukštuolis. Aistringi aplodismentai nuaidi salėj, vos Gerbiamasis Svečtas pasikelia nuo kėdės. Kadangi Ministerio kalbą dedame ištiesi, neatpasakosime jos minčių. "Mieli Tautiečiai! — pradėjo p. Ministeris. — Labai man malonu matyti, kad Jūs, taip gausingai ėja susirinkę, parodėte daug gražių viltų tarpusavy sugyvenimui, kas ir yra svarbiausia gyvenant svetimoje šalyje. Aš, kaip Lietuvos Valstybės atstovas ir avykęs Brazilijon grynai valstybiniais reikalais, džiaugiuosi, kad galit pareikšti šį sykį ir Jums, Mieli Tautiečiai, keletą žodžių apie Lietuvos rūpestį savo išieviams.

«Lietuva pastaruoju metu labai domisi savo išieviams. Lietuva domisi ir rūpinasi jais visur lygiai kur jie begyventų. Taigi, ir Jūs Lietuva neuzmiršta. Jūs patys gerai žinote, kaip sunku buvo Jūsų Tėvynei rusų, vokiečių, lenkų ir kt. nualintai atsistoti ant kojų. Nebuvo nei jėgų nei lėšų

(Nukelta į 3-đią puslapį)

Šių laikų pagony

Neseniai buvome rašę, kad fašizmas tikiybą išnaudoja visai ne tiems tikslams, kurių norėtų jos išpažinėjai. Pav., dabartiniu metu Vokietijoje dirba gen. Ludendorffo sekta. Ir štai generolo žmona Matilda štai sektai parinkta lyg dvasios vadas: ką ji pasakė, šventa pasakė. Toks protų atbukimas šiandienėje hitleriškoje Vokietijoje, kad kiekvieną ponios Matildos sapną ir blūdą aiškina, kaip pranašystę. Netgi boba apsupo galvą ir savo vyrui. Gen. Ludendorffo apie paskutinį žmonos pareiškimą kas dėl gyvybės esmės šitai aiškina:

"Pagaliau, pirmą nuo žmogaus ir apskritai, žemės ir gyvybės buvimo filosofė Matilda išaiškino, kur žmonija turi eiti, kas turi misiją žmonijai vadovauti. Egi, šit: pati geroji pasaulio tauta — tatai Vokietija; tik vokiečiai kuria vertingus dalykus; vokiečiai privalo iš savo krašto ir iš viso pasaulio išiluoti visas netikras tikiybas tikiybas ir paruošti vietą vokiečių perkūno dievo garbinimui. Kristaus mokslas tautų gyvenimą tik išgimdo ir subiaurina..."

Gen. Ludendorffo aiškina, tai aiškina. Jo ėia dalykas. Bet pastebėtina, kad dėl generolo minčių nepretestuoja ypač užsienio katalikai.

Arba vėl prieš savaitę spaudoje kilęs ginčas dėl Censtakavo Motinos Marijos paveiklo. Kąžkokį hitlerininkų laikraštukas išjuokė iš Censtakavos, o ypač iš vad. stebuklingo Motinos

Marijos paveiklo. Girdi, tsi joks šventumas ir joks menas, tai gal tikų žydams ar Afrikos nekultūringiems negrams, bet ne civilizuotiems arlijams. Žodžiu, katalikams brangų ir katalikų gerbiama stebuklingą paveiklą, kurfame pavaizduota Motina Marija, išvaidino "Negrų boba".

Čia įsikūso Lenkijos užsienių reikalų ministerija ir buvo gautas atsakymas, kad kaltininko laukianti bausmė.

Siek tiek rašo ir katalikų spauda, bet griežtumo nematyti. O kunigas prelatas Trzgiak ir dabar tebevažinėja po Vokietiją ir pas hitlerininkus studijuoja... žydų klausimą.

PROF. VALDEMARAS PRAŠO MALONĖS

Ryšium su rugsėjo 8 dienos Tautos švente daugelis Lietuvos kalinių kreipėsi su malonės prašymais pas Respublikos Prezidentą A. Smetoną sumažinti arba ir visai dovanoti bausmes. Lietuvos laikraščių pranešimu, šiais metais parašęs malonės prašymą prof. Valdemaras, kuris, kaip žinia, 1934 metais nuteistas 12 metų kalėti. Panašų prašymą įteikęs ir voldemarininkų "Tautos Balsas" redaktorius Karutis.

LODŽĖS ZOOLOGIJOS SODE lokys pačiupo devynių metų berniuką, įsitraukė į savo urvą ir sudraskė.

Brazilijos lietuviu kolonijos triumfas

Tūkstantinė minia B.L.O. Centro iškilmingo posėdžio atidaryme. — Lietuvos Įgalioto Ministerio p. Jono Aukštuolio, Konsulo p. P. Gaučio, organizacijų atstovų ir kitų svečių sveikinimai ir linkėjimai Centrai.

(Atkelta iš 2 tro puslapio)

nei laiko rūpintis mūsų žmonėms gyvenančiais užsienyje. Kitos valstybės kurios net tūkstančius metų gyvena nepriklausomu gyvenimu ir tai dar ne seniai, palyginant, pradėjo rūpintis savo išeiviais užsieniuose.

„Pirmučiausia reikia sukurti savo valstybes, o vėliau jau rūpintis jos sąnumis, gyvenančiais užsienyje.

„Ir Tėvynėje Lietuvoje ir svetur gyvenančių mūsų lietuvių yra vienas noras: kad Lietuva būtų laisva, stipri ir gelinga ir kad visiems lietuviams, kaip gyvenantiems užsienyje taip ir Lietuvoje, būtų gera gyventi. Lietuva nori, kad Jūs paliktumėte kultūringais jos sūnumis. Lietuvai rūpi, kad Jūs ir Jūsų vaikai neištautėtų. Todėl Lietuva duoda pašalpas mokykloms, kuni-gams ir spaudai. Nes per mokyklas, per bažnyčią ir spaudą galima žmones apšviesti ir lietuviškumą sustiprinti. Svarbu taip pat, kad lietuviai svetur būtų vieningi ir aukštai laikytų gerą lietuvių vardą. Geras vardas kelia mums pagarbą svetimųjų tarpe ir padeda geriau įsikurti ir lengviau darbus gauti.

„Palaikykime lietuvių gerą vardą, kad jis įgytų svetimųjų tarpe kaip kultūringo, sąžiningo ir teisingo žmogaus vardą. Lietuviai išelviijoje yra visi be veik vienodo ir lygaus stovio žmonės ir stačiai nesuprantama, kokia prasme yra tarp savęs vaidytis, eikvoti jėgas tarpusavio kivirčiams ir nesutikimams, jei tuo nieko kito nepasiekiamo, kaip tik žalos ir žeminamos lietuvių vardas. Man suprantama, jei srovės ir politinės partijos vaidijasi tarp savęs savo šalyje, nes jos daro dėl noro paįmėti valdžią į savo rankas. Bet kodėl taip ne santaikoj gyvena lietuviai svetur, netu rėdami jokių galimų stekti valdžios nei svetur, nei Lietuvoje, tai man visiškai neaišku.

„Meskite visus nesutikimus ir kivirčius, kurie jokios naudos čia svetur neduoda, o tik kenkia Jūsų pačių reikalams. Būkite vieningi, tada daugiau reikšmės turėsite svetimųjų ir Lietuvos akyse, didesnę naudą sukursite savo kolonijai ir pakelsite savo gerbūvį.

„Baigdamas sveikinu Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centrą savo vardu ir linkiu jam, kad jis stiprintų Brazilijos lietuvių tarpe vieningumą ir lietuviškumą. Sveikinu taip pat Jus Argentinos, Urugvajaus ir Rio de Janeiro lietuvių vardu, linkėdamas geriausių pasiekimų.

Balvus Ministeriui kalbėti, karšti aplodismentai palydėjo svečią krėslan.

Visi mąsto vieną mintį, visi persiėmę vienu troškimu, visi gyvena tuo pačiu jausmu: lietuviai turi suėti broliškoni vienybėn ir nuo šiol daugiau nebesiskirstyti į asmeniškų įgaidžių kuriamas grupes. Šios dienos svarbą kolonijos gyvenime visų susirinkusių gyvai supranta. Didelis džiaugsmas visų veiduose. Aukštas valstybės atstovas ir eilinis suodino fabriko darbininkas pasijunta vėl beęs vienos bran-gios šeimynos—lietuvių tautos—nariai, kurie abudu dirba Tėvynėi ir žmonijai, tik skirtingu būdu. Momentas yra tikrai iškilmingas ir jaudinantis. Pirminkaujantis palma nuo stalo didžiulį poperio lakštą. Salėje įsiviešpatauja tylą. Visiems dėmingai klausantis, jis iš reto skaito šitokią

Deklaracija:

Brazilijos Lietuvių Kolonija, išgyvenusi 10 metų, randa, kad tautinis susipratimas, dvasinė kultūra, ekonominė gerovė, visuomeninis gyvenimas ir socialinių tautiečių reikalų rūpinimas nėra davęs ligšiol vaisingų rezultatų. Pirmieji išeivių lietuvių kėrimosi metai buvo skaudžiai paliesti ekonominio krizio, kuris siautėjo po visą pasaulį. Pradėjus kolonijai ekonomiškai atkusti, omė gyviau reikėtis įvairios visuomeninio gyvenimo formos. Deja,

lietuviškosios kolonijos moralines jėgas netrukus pakirto išsivysčiusi tarp organizacijų, grupių ir paskirų asmenų nesantaika, trukdžiusi kultūrinį kilimą ir slopinusi tautinę sąmonę. Visokeriopa pažanga sekmingai gali būti varoma į priekį tik visų kolonijos lietuvių bendromis jėgomis. Jausdami didį atsakingumą prieš tautą ir būsimas kartas, kilnaus žmoniškumo įpareigoti, atsisakome neprasmingos kovos, užverčiame senąjį lapą ir skelbiame naujos gėdynės pradžią kolonijos gyvenime.

Skandus praeities patyrimas ir didieji kolonijos praeities uždaviniai reikalauja visų lietuvių glaudaus fizinio ir dvasinio jėgų sutelkimo. Tiek organizacijų tiek paskirų asmenų pastangas bendram vyriausiam tikslui, kuriuo yra gyva lietuviška sąmonė ir dvasinė bei medžiaginė gerovė, koordinuoja Brazilijos Lietuvių Sambūris, pavadintas Centro vardu. B.L.O. Centras, kuriam jau dabar priklausio kone visa kolonija ir kurio tikslas yra ir ateityje bus — sujungti visus iki vieno Brazilijos lietuvius, — pareiškia, kad NUO ŠIOL TEISĖTAI ATSTOVAUTI BRAZILIJOS LIETUVIŲ KOLONIJĄ IR KALBĖTI BEI VEIKTI JOS VARDU NIEKAM DAUGIAU NEPRIPAŽISTA TEISĖS. Būdamas vienintelis legaliai veikiančių lietuviškų organizacijų ir paskirų asmenų sambūris, B.L.O. CENTRAS SKELBIA LIETUVIŲ KOLONIJOS BRAZILIJŲJE VIENYBĖ ĮVYKUSI FAKTĄ.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Tarybos atstovai. (Parašai).

Dainos

Paskaičius deklaraciją, kuri vainikavo viso istorinio posėdžio darbus, jis galėjo tuo ir baigtis. Tačiau p. J. Stankūnas parengė dar vieną siarpryzą daugiau. Scenoje ir užkulisuose grupavosi dviejų Centro chorų — L. M. M. «Ryto» ir L. R. K. Bendruomenės — dalyviai. Abudu chorai darniai sudainavo po keleta lietuviškų dainelių. Be to, gabus, darbštus ir sultingo balso solistas p. Laurynaitis padainavo pora dainų solo. Pavargusiai publikai tai buvo tikrai labai kultūringas atsigalvėnimas. Tenka ta proga pažymėti, kad

Kodėl pradėjo sektis Ispanijos sukilėliams

Ners pietų fronte ir Saragozos apylinkėse vyriausybininkai ir turėjo vieną kitą stambesnę laimėjimą, bet, telegramų agentūrų pranešimų, kauty-nių iniciatyva, ypač šiaurėje, turi franco ir tai su nemažu pasisekimu. Aiškindamas to priežastis, „III. Kurj Codz.“ akcentuoja, kad šiame plietiniame kare turi nemažos reikšmės laivynas, nes jūromis gaunami ginklai ir net parama žmonėms.

Prieš plietinio Ispanijos laivyno sudėtis buvo tokia: 2 šarvuočiai 2 sunkieji kreiseriai, 5 lengvieji, 17 kontrtorpedinių laivų ir keliasdešimt pagalbinių ir mažesnių laivų.

Prasidėjus sukilimui laivynas skilo pusiau. Vyriausybininkams teko vienas šarvuotis, 3 kreiseriai ir beveik visi lengvieji ir povandeniniai laivai. Sukilėliai gavo antrą šarvuotį, abu naujuosius sunkiuosius kreiserius „Baleares“ ir „Canarias“, vieną lengvą kreiserį, tris kontrtorpedinius laivus, vieną povandeninį laivą. Persvara buvo vyriausybininkų pusėj.

Dėl vadovybės nesiorientavimo nuskendo vienas vyriausybininkų povandeninis laivas, kitas, sutikęs sukilėlių kontrtorpedinį laivą „Velasco“, nepėjo pasinerti ir buvo artilerijos sunaikintas.

Centras turi ir trečią chorą, kuris šį kartą nepasirodė, bet kuris yra bene stipriausias meninju atžvilgiu—tai Morkos Meno ir Dainos Draugijos choras.

Uždarymo kalba. Himnas ir „Valio Ministeriui“

Po dainų, pirminkaujantis kviečia kun. A. Arminą tarti paskutinį žodį ir uždaryti istorinį kolonijos gyvenimo posėdį. Trumpai nubrėžęs pasakytų minčių santrauką, Kun. A. Arminas reiškia vilties dėl naujos gėdynės kilimo, ragina visus reuti Centrą, eiti visiems lietuviams kultūros ir lietuviškumo keliu kurti didingos kolonijos ateities. Kaip visų pasiryžimų ir vienybės galingas ryšys—suskamba iš tūkstantinės minios krūtinų Tautos Himnas.

Išvykstančiam iš posėdžio ponui Ministeriui dalyviai šaukia skardu valio. Gerbiamas Svečias susijaudina. Gal būt, dabar supranta ir Jis, kad São Paulo lietuviai nėra toki, kokiais juos rodyti ligšiol kiti norėjo. Jie yra tie patys kupini širdingumo Lietuvos vaikai tiems visiems, kurie prieš jų ateina be klastos ir jiems tuo pačiu širdin-gumu atsimoka.

Posėdis baigėsi. Lauke buvo apsiniaukę ir lynojo. Tačiau visų geros valios lietuvių krūtinėse buvo šviesu ir saulėta. Tenai spindėjo geresnės ateities viltis.

Beje, tenka pažymėti be galo gražus gestas: Pranešta, kad yra vienas į nelaimę patekęs tautietis. Atvažiavo iš interjero. Neturi gminijų, draugų nė pinigų, o reikia daryti operacija. Susirinkusieji spraudžiasi visi prie stalo ir aukoja kas reišą, kas milą, ir tuo būdu susideda graži suma — 247\$200 reišai.

Vienam tautiečiui bus gražinta sveikata ir įdiegta viltis gyventi ir toliau grumtis su likimu. Tai vaizdingas įrodymas, kad vienybėje tikrai yra galybė. Centras, sutraukęs visą koloniją, tikėkime, ne vieną vargo užkluptą pagelbės, ne vieną sūrį ašarų nušluostys. Kiekvienas kultūringas ir susipratęs tautietis neatidėliodamas stosi į Centrą pasyviu nariu, o visos aliai viena Brazilijos lietuvių organizacijos sudarys tokią galingą tvirtovę, kad ru tautimo bangos ir žiaurūs gyvenimo vėjai į ją atsimuš, kaip į akmenį.

KAIP MOKOMI PARASIUTININKAI

Sovietų lakūnas kapitonas Kaitanovas, kuris šiomis dienomis su parasiutu nusileido iš 11.037 metrų aukštumo, „Raudonoje Žvaigždėje“ rašo, kaip ruošiamasi šckimams iš tokių didelių aukščių. „Trėniruotė atliekama kameroje įlindę į didžiulę metalinę kamerą, mes susėdame prie stalo. Mums sulindus į kamerą, jos anga uždaroma hermetiškai, ir su pasauliu mes teturime ryšį telefonu. Taip pat turime labai nedidelį langutį. Prižiūrėjęs pratimą gydytojas įsako iš kameros išpompuoti orą. Specialus aparatas rodo, kokio aukščio nuo žemės oru mes alsuojame. Ligi 4 kilometrų aukštumo viskas eina gerai. Vėliau, jei nėra deguonies kaukių, su kiekvienu 'šimtu metrų' darosi vis sunkiau alsuoti, aiysse pradeda cypiti, išsipučia, tartum būbnas. Šešių kilometrų aukštumoje' pradeda neapsakomai kvaisti galva. Gydytojas pro glangelį parodo popierį su tokiu 'sunkių' matematikos uždaviniu: 3x2, 5 plus 7. Reikia duoti atsakymą. Žiūriu į skaitlines, įtempiu vis as jėgas, tačiau niekaip negaliu išspręsti, kiek bus 3x2. Vargais negalais parašau kažkokią cifrą, iš kurios gydytojas juokiasi. Po ilgų bandymų išlaikiau be deguonies kaukės '8 kilometrų aukštumos' oro slėgimą. Tokius bandymus darome kasdien. Vieną dieną į kamerą kažkaip pateko musė. Ligi '10 kilometrų aukštumos' ji jautėsi labai gerai ir linksmai skrajojo po kamerą. Aš buvau su deguonies kauke. Tačiau kai kamera pasiokė '10 kilometrų aukštumą', musė skraidyti jau nebegalėjo. Ji, tartum plūduriavo ore. Kai aš norėjau ją pasiekti ranka, ji net neįstengė bėgti.“

EILĖRAŠTIS

Nuo granatų, kulų girios istustėjo. Pats jauniausias sūnus be galvos [parėjo]

Ei per dirvonus kruvinas ir basas, galvą geltonplaukę pažastyje nešas,

Ak, sūneli mano! Mano kartojėli! Kam ne vietoj galvą jauną pasidėjai?

Kam mėlynos akys liūdnumu tuo [smeigia?]

Kas raudonos lūpas taip biauriai sutautimo bangos ir žiaurūs gyvenimo vėjai į ją atsimuš, kaip į akmenį.

Ašarom išprausio kraują tą iš lūpų. Tik... O kas, sūneli, galvą tau nusuko?

Pasakyk sūneli, negraudink motušės... Sako, tavo brolius dujomis užmušė.

Tu jau vienai vienas man ant šito [svieto].

Tik... kad ta galvelėž kažinkur... ne [vieto].

Jei vis geltonplaukę pažasty nešiosi, kaip mane priglausi, kaip bepabučiuosi?

Motinos po visą, visą žemę blūdo. Akmenys ir uolos kraujumi paplūdo. A. Būkas.

civilizacija apsupta šio sviesaus viduržemio miesto muruose. Kaip kitais laikais buvo pavojuje nuo barbarų įsiveržimo, taip šiandie randasi pavojui tarp barbarų—fašistų orlaivių ir kanuolių.

„Mes labai artimai solidarizuojame mūsų broliams Ispanijos kovotojams ir jaudiname ašą jiems skolingi, gilų ir nuosirdų dėkingumu, pagarba ir meile kas link jos kankinamos žemės. Dar kartą ji yra okcidentu ir vangvardija prieš barbarų įsivežymus.

Garbė jos karžygiškai liaudžiai ir jos kilniems dvasios švietėjams. Tegū šis abiejų genialių liaudies masių susijungimas tebūna pavyzdžiu didžiolioms Europos ir Amerijos demokratijoms ir, kad šis susijungimas laisvę nešančių masių kovoj; užtikrintų pasaulio progresą ir laisvę.“

Romain Rollandas sveikina rašytojus

„Siūniu karsčiausius sveikinimus draugams rašytojams, susirinkusiems Valencijos Kongrese. Visa pasaulio

Kaip klebonas mainė šunį į lekajų

Žinoma, ši istorija, kurią čia pasakosiu, priklauso baudžiamosios gaidynės. Ja netikėti nėra pamato, nes dar esama gyvų liudytojų. Ją girdėjau iš seniausios Nemakėių gyventojos Pocienės, kurios jau ir anukai yra po vaikų būrį susilaukę. Jos atmintis ir protas šimtametyje amžiuje stebina visus. Ji supa anukėlius, skuta bulves ir vasarą ravėja daržus ne užleisdama samdytoms mergoms. Bet grįžkime prie mūsų pradėtose istorijos.

"Tai buvo senai" — pasakojo išlėto, raukšlėtu veidu ir kvoduotu apsiaustu, moteris, supdama lopsį.

"Aš buvau jaunutė, eidavau dapskui raguotų uodegų ir vidudieį nešdavau tėvui į dvarą pietus... Mūsų ponas, kurio dvaras buvo prie Zalpi (Jonuškevičių), buvo medžiotojas. Jis medžiodavo žiemą ir vasarą. Palapinėje miegodavo ir pietus visuomet valgydavo žvirieną užgerdamas senu vynu. Tačiau mūsų ponas turėjo aukso širdį. Nors ant kalno buvo karšuvės, bet varnai ten niekada nerasdavo maisto. Nors turėjo plakimui lovi, bet jame daugiau rykščių kaip dešimt, niekam neįkiro.

Iš visų baudžiauninkų jis labiausiai mylėjo savo lekajų. Juo girdavosi prieš visus.

"Mano lekajus nepaprastas. Jis moka man nuauti batus nepajudinęs kojų...

Lekajus pasidaboję ir Viduklės klebonui. Jis visuomet svečiavosi mūsų dvaru, nes mano ponas, kaip bajoras, mylėjo Dievą, bažnyčią ir kunigus. Kai klebonas buvo ir pats didikas, tai juodu sutiko ir medžiojo, kaip broliai...

Kartą juodu ėjo lažybų. Mat, klebonas pasigyrė turįs šunį, kuris pagaunaš kiškį ir stirną...

"Gerai, sako klebonas, — jei mano šuo pavys stirną, tai tu atiduosi man savo lekajų.

"Ne, tai per brangu," — atsakė ponas.

"Visai ne! Mano šuo vertas 500 rublių".

Po ilgų derybų jie priėjo tokio susitarimo, kad jei šuo kiškį pavys, tai mūsų ponas atiduos savo lekajų, bet klebonas duos savo šunį ir kaip priedą už derybų pralošimą, bet kuris pridės 500 rublių.

Šuo pavijo kiškį ir dvarininkas

atidavė savo lekajų ir sumokėjo 500 rublių, o ponas gavo šunį.

Abu jautėsi patenkinti, bet buvo kitaip. Dvarininkas pamokė lekajų, kaip auti kojas, kad kunigas pajustų ir dejuodamas vaikščioto tris dienas. Žinoma, jis taip ir padarė. Kai tik klebonas atsigulė vakare ir užmigo, lekajus taip truktelėjo bata, kad ir oda krauju pasriuvo.

Klebonas įkiro 25 rykštes, ir vėl liepė jam užmigus nuauti batus. Lekajus dabar taip pasuko bata, kad klebonas šlubavo tris dienas.

Užveikęs jis vėl ištiesė lekajų ir iškiro 25 rykščių, kol lekajus nukeliarė iš braomą...

Šono pyktis tuo nesibaigė! Jis liepė palaidoti berną lauke, nes ten buvo vietoje.

Mūsų ponas sužinojęs tai, pranešė vyskupui. Klebonas ir tada nenusileido. Jis atsakė, kad lekajų mainė į šunį, tad jo akys jis esąs šuo ir, gerbdamas šventą vietą, jis šunį negalėjęs laidoti kapuose... Tik vėliau prispirtas liepė pernešti į kapus, o tuos 500 rublių, kuriuos gavo nuo pono priedams, atidavė jo šeimai.

("L. Z.") A. Vilainis.

Lietuvių karių Rusijoje 1917—1919 metų sąjudžio dalyvių suvažiavimas

Rugsėjo mėn. 7—9 d. Kaune įvyko lietuvių karių Rusijoje 1917—1919 metų sąjudžio 20 metų sukaktu-

Lietuvos Naujienos

vių minėjimas — suvažiavimas. Šio suvažiavimo tikslas — anų laikų lietuvių karių sąjudį patiemis prisiminti mūsų jaunajai kartai, kad lietuviai, būdami ir svetimame krašte išblaškyti ir sunkių aplinkybių varžomi, siekė savo kraštui šviesesnės ateities ir, nežinodami pavojų, steigė mūsų nepriklausomybei ginti ginkluotąją pajėgą. Į šį suvažiavimą buvo kviečiami visi dalyvavę lietuvių karių sąjudyje kariai ir ne kariai, bet prie to sąjudžio prisidėję ir jį visokeriopa rėmę, vadinasi, visi tie, kurie dalyvavo įvairiuose karių suvažiavimuose, komitetuose, tarnavo lietuvių tautinėse dalyse: Vitebske, Smeleuske, Rovno, Sibiro lietuvių batalione, Volko raitelių eskadronė ir 226 lietuvių lauko ligoninėje Ungėnuose. Iš viso šiame suvažiavime dalyvavo apie 1.000 anuometinių lietuvių karių ir kariško sąjudžio dalyvių.

Šuo išgelbėjo berniuko gyvybę

Stakiai, Raseinių apskr. Rugsėčio mėn. 28 d. Mykolo Zablockio 8 metų sūnelis Vytukas draug su kambariniu šuneliu žaidė ant gilaus tvenkinio kranto, tačiau berniukas stalga pasprūko ir nuo aukšto kranto nusikrito į tvenkinį. Protingas gyvulėlis baidėsi lodamas ir kaukdamas nubėgo pas šeiminius ir griebęs patį šeimnininką už kelnių kalaškos, tempėsi prie tvenkinio. Mykolas Zablockas iš tokio keisto šunelio elgesio suprato, jog bus kas nors negero atsitike, nuskubėjo prie tvenkinio. Ir koks jo bu-

vo siaubas, kai pakrašty pamatė plūduriuojančią savo sūnaus kepurę. Mykolas Zablockas supratęs baidę nelaimę, šaukdamas pagalbos pats šoko į tvenkinį ieškoti savo nuskenkusio sūnaus. Lafnei, jam berniuką pavyko greitai surasti. Po didelių pastangų skenduolį pavyko ir atgaivinti.

Statys Pr. Vaičiūčiui paminklą

Sintautai, Šakių apskr. Mūsų poetas Pranas Vaičiūtis yra gimęs ir augęs Sintautų parapijoje ir šios parapijos kapuose jis yra ir palaidotas. Daugelis senesniųjų šios apylinkės žmonių dar gerai atsimena, kaip besimokydamas ir bestudentaudamas Pranas Vaičiūtis parvažiuodavo į savo tėviškę ir čia burdavo eiles. Nors mirė jaunas, vos 55-rių metų besulaukęs, tačiau savo poezijos nemažai paliko. Ypatingai jo dainas mėgsta dainuoti zanavykai, Vaičiūčio gimtojo krašto žmonės. Sintautiečiai poetui Pranui Vaičiūčiui ruošiasi Sintautuose pastatyti gražų paminklą, kuris puošytų visą miestelį.

Didelės iškilmės Siesikuose

Šiais metais suėjo 400 metų, kai buvo įsteigta Ukmergės apskr. Siesikų parapijos bažnyčia. Retos sukaktuvės buvo paminėtos rugsėčio mėn. 29 d. Iškilimėse, be kitų, dalyvavo Lietuvos prezidentas A. Smetona, vidaus reikalų ministras J. Čaplikas, viceministras B. Giedraitis, prof. kan. B. Česnys ir kiti žymūs asmenys. Į iškilmes iš visos apskrities suplaukė ke- liolika tūkstančių žmonių. Šia proga Respublikos Prezidentas Siesikų visuomenei pasakė turiningą kalbą. Siesikų parapijos klebonu yra šeimo atstovas kun. M. Gyls.

Svarbus lietuvių išradimas

Lietuvis inžinierius Alfredas F. Vasiliauskas, šiuo metu gyvenantis Didžiojoje Britanijoje, kaip tenka patirti, padarė įdomų ir svarbų išradimą aviacijos inžinerijos srityje. Šis išradimas panaudojus būsią galima labai padidinti lėktuvų greitį. Išradimas ypatingai esąs naudingas sunkaus tipo lėktuvams ir dirizabliams. Šiuo išradimu jau susidomėjo anglų aviatoriai.

ŠAMADOS — LAIVAKORTĖS

iš Lietuvos ir kitų Europos kraštų. Už pinigų ir išsimokėtinai. Darbas skubus ir garantuotas.

Brazilų Laivyninkystės Bendrovė

"BRASILMAR"

PRAÇA DO CORREIO, 38 sob. Tel. 4-1297 — SÃO PAULO.

Dr. H. Schechtmann

Santa Osa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 3 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1461 S. PAULO

Lietuviai, dėmesio!

LIETUVIAI, KIEKVIENAS PASISTENKITE PAŽINTI SIUVYKLA

Lietuva

KAZIO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame. Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161, S. Paulo

SIUVYKLA ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už priemoniamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsaikymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus išdirbinio ir moderniausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI.

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liudijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Oaderneta profesional" ir "Oaderneta de Identidade", dirbame šamados ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moo'ca, 309

S. Paulo.

Ar atlikai savo pareiga? AR JAU UZSIPRENUMERAVAI LAIKRASTI "LIETUVIŲ AIDA BRAZILIJŲ"?

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiusti pinigus 12\$ ir Tamsta lankys "AIDAS" ištisus metus.

Aidas, Rua da Moóca 309, S. Paulo.

LABORATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas. Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarkaulio smegenų šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 193 app. 4 Telef. 4-0316 — S. PAULO

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salė 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijoje, Rygoje ir Rio de Janeiro.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonorėja — Sifilis. Gydomas kalnų saule. Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga, 139 1-mas aukšt. Tel. 4-1705

Dr. B. Levin Dantų Gydytoja

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskogo asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.

ADRESAS: Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma BE OPERACIJOS. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su įžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą. — SANTA CASA GYDYTOJAS

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vakaro. Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel. 5-4175 — S. Paulo.

PASTABA: Vyksta į namus bilėvalanda, diena, naktį.

Dr. A. CANDIA

Venerinės ligos:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas bei pardavimas ir t. t.) Skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, antras aukštas, Tel. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak

KALBA LIETUVIŠKAI.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

RUA 15 DE NOVEMBRO, 32 sobroloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

FOTOGRAFAS is KAUNO GILUC

Žinomas savo menišką darbą daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daromanuolaida.

Adresas: Rua José Paulino, 118-a — S. Paulo.

VAISTINĖ IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški preparatai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

Kur tik busi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas:

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinė «José Paulino» — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Kioskoje — kampas José Paulino ir Silva Pinto; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvė — rua 3 N.º 4; Jurgelėvičiaus krautuvė prie bažnyčios; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj. Rua Canindé, 478 — Kryžiaus krautuvė; Lapoje, kioskoje prie stoties.

SANTO ANDRÉ:

S. P. R. stoties kioskoje.

SANTOS:

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuos pasrūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Dr. Brisolla

— ADVOKATAS —

Rua Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091.

DANTŲ GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5000; plomba cida-bro purceleno 8000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIUJISTAIGA

"BERNARDO"

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinime, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pi-us. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas, 103) SÃO PAULO
Telefonas 4-5576.

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Paskaita apie Lietuvą

Spalių 4 d. S. Paulo Istorijos ir Geografijos instituto salė, žurnalistas Dr. M. Franchini Netto skaitė paskaitą apie Lietuvą. Paskaiton susirinko ne mažai publikos, kaip brazilų, lietuvių ir kitų tautų atstovų. Be to, dalyvavo dar taip pat ir Lietuvos Iga-liotas Ministeris Aukštuolis, kelių valstybių konsulai ir žurnalistai.

Baltijos Valstybių Bičiulių S-ga padarė labai gerą reklamą Lietuvai, surengdama tą paskaitą.

Krsp.

Organizuosis biznieriiai.

Teko patirtį iš pačių S. Paulo lietuvių biznierių, kad greitu laiku lietuvių biznieriiai žada susiorganizuoti į atskirą organizaciją.

S. Paulo mieste lietuvių biznierių yra nemažas skaičius, bet jie neturi tarp savęs jokio ryšio, o susiorganizuoti galės labiau išplėsti biznį lietuvių kolonijoj. Tai sveikintinas sumanymas.

Krsp.

Pagerbė Ministerij.

S. Paulo lietuvių prekybininkai ir pramoninkai pagerbė Ministerij J. Aukštuolį suruošdami jam vakariene. Ministerio garbei suruošta pramonininkų ir prekybininkų vakariene įvyko Čemarkų bute, spalį 4 d.

Krsp.

Sušelpė ligonį.

Spalių 3 d. B. L. O. Centro pirmo posėdžio dalyviai sudėjo aukų, viso 247\$200 sergančiam džiova Ražanauskui. Tai labai gražus mūsų tautiečių gestas.

V.

Vieša padėka.

Aš žemiau pasirašęs, J. Kupčiūnas, dėkoju visiems draugams, kurie mano nelaimėje pagelbėjo, sudėdami aukų. Aukavo šie asmenys: J. Žukauskas, 5\$, A. Černiauskas, 5\$, J. Augulis, 3\$, J. Aškis, 2\$, V. Černiauskas, 2\$, A. Pupelis, 2\$, Krenas, 2\$, Mudetis, 2\$, A. Alyta, 2\$, R. Sideravičius, 1\$, P. Kondravičius, 1\$, V. Jankauskas, 1\$, A. Liuvinskas, 1\$, Augutis, 1\$, Pumpuška, 1\$, J. Dulikis, \$800, Sumgis, \$600, A. Sabutis, \$500 ir J. Čepkauskas, \$500.

Aukavo ir kiti draugai, bet jų pavardžių negaliu paskelbti, nes aukų lapas pamestas. Viso suaukavo 57\$400. Visiems tariau ačiū.

J. Kupčiūnas.

Centran daug rašosi narių.

Vos tik Centras užsiregistravo, o narių įsirašusių yra labai daug. Lietuvių stoja Centran, nes žino, kad ta organizacija yra tokia, kokios visi laukė. Centro pasyvaus nario mokestis yra tik 500 reisų per mėnesį ir vienkartinis stojamas mokestis 1\$. Įstoju sių Centran narių pavardės greit bus pradėtos skelbti laikraščiuose. Nariais priimami visi lietuviai: moterys ir vyrai, maži vaikai ir suaugę. Vaikų nario mokestis tik 200 reisų.

Centro narys.

Spalių 9-to minėjimas

Rytoj, spalį 10 d. 2 valandą po pietų Mokos mokykloj Centras rengia Spalių 9-to minėjimą. Programa bus įvairi, bus paskaitos, gražios deklamacijos, puikios dainos, kurias padainuos chorai J. Stankūnui vadovaujant. Kiekvieno lietuvių pareiga dalyvauti tame paminėjime būtina. Įėjimas visiems be mokėsi, kaip ir per visus paminėjimus. Po paminėjimo, bus narių įsirašymas Centran.

Centro Valdyba.

Padėka

Aš žemiau pasirašęs, sirgau ilgą laiką, buvau labai nusilpęs, neturėjau apetito, negalėjau miegoti, ir visa tai mane kankino. Bet pasigydęs mėnesį pas Dr. Paulo Licciardi, Rua Silva Pinto, 144 — Bom Retiro, São Paulo, jaučiu didelį pagerėjimą, atsirado jėgų, išnyko skausmai net ir akys sustiprėjo, kurios taip buvo labai nusilpę. Dėl šito, dėkoju galingajam Gydytojui, ku-

Reikalinga tarnaitė

Gera šeimyna be vaikų reikalauja sąžiningos tarnaitės prie virimo ir kitų lengvų darbų. Mokestis geras. Reikalaujame referencijos. Kreiptis: Rua São Salvador, 114. Jardim America, prie Club Paulistano. Bonda — Augusta.

Paieskojimas

Ieškomi Jono VILNONIO įpėdiniai, kuriems priklauso S. Amerikoje mirusio Kazio Steponavičiaus palikimas.

Jonas Vilnonis į Braziliją atvyko 1929 m. ir 1933 m. São Paulo mieste mirė, liko jo du vaikai, Antanas ir Ona.

Kas žino Jono Vilnonio vaikų Antano ir Onos adresus, prasoma prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, rua Aureliano Continho, 88.

Marijona Rimšienė paieško Jono Sinkevičiaus. Atvyko į Braziliją 1929 metais. Lietuvoj gyveno Vyžonių valsčiu ir dvaro Utenos apskrity. Kas žino kur gyvena prašom pranešti jo adresu arba prašom pačiam atsiliepti šiuo adresu: Marijona Rimšienė Rua da Mooca, 309.

PARDAVIMAI

Casa Verde

Casa Verde lietuvių užėikite į Juozo Kazlausko krautuve, rua 9. N° 34 ir nusipirkite "Aida," nes čia jis parduodamas.

Dėl labai skubaus išvažiavimo parduodama krautuve su didelė kljentūra ir labai gerom sąlygom. Kreiptis pas Kazį Kryžių, rua Canindē 478.

SIUVYKLA MARIJAMPOLE

ANTANO NIZEVIČIAUS

Siūvam visiems rūbai pagal naujausias madas. Darbas greitas ir garantuotas. Tautiečiams didelė nuolaida.

Rua Taquary Nr. 92

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siuvelykloje.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257 Tel. 4-1457

ZEMĖS SKLYPAS

Villa Zelinoje, trečias sklypas nuo lietuvių bažnyčios, prie pat largo, parsiduoda labai puikus žemės sklypas (lotas) labai geromis sąlygomis. Dėl smulkesnių žinių teirautis: Praça Julio Mesquita Nr. 60, prie Avenida São João.

ŠAKAROS IR SITIJAI

Pardavimui šakaros ir sitijai S. Paulo apylinkėj. Sąlygos labai geros. Žemės rūšis visam kam tinka, ypač daržams. Duodame ilgam išsimokėjimui.

Teirautis — Praça da Sé, 53 — salė 612 aukstas 6. Paš inžinierių Du Plessis.

ris sąžiningai mane prižiūrėjo ir išgydė. Rekomenduoju jį visiems.

Justinas Jamaitis.

R. Tocantins, 262. S. Paulo

Namas Parduodamas namas dviejų kambarių ir virtuvės rua 9 Nr. 291, Quinta da Paineira, 5 minutės nuo bondės Villa Prudente. Teirautis ten pat.

NENUOBODŽIAUSI

ištisus metus, jei spaliu m. 16 d. nueisi pats ir savo kaimyną nusivesi į rengiamą L.K.B. Meno Sekcijos

Vieša VAKARA

São Caetano (Lazio salėje), Rua Rio Branco, 45.

Programoj ligi ašarų prijuokianti linksma trijų veiksmų komedija "Mirta Činčibiraitė arba 15000 litų".

Baletas "Virejų Šokis", meilės paštas ir kit.

Pradžia 8 val. vak., pabaiga 4 val. ryto. Iš Villa Zelinos į salę bus specialus autobusas nuo 7½ iki 9 val. vak. ir nuo 1 iki 3 val. ryto.

RENGĖJAI.

ZEMĖ DARŽAMS IR ŪKIAMS

NUO 300 REISŲ UZ METRĄ IŠSIMOKĖTINAI

Netoli geležinkelio Central do Brasil prie suburbio stočių Carvalho de Araujo ir Ferraz de Vasconcelos tik 800 metrų nuo paskutinės stoties. Žemė pirmos rūšies apaugus mišku, tinkanti įvairioms ūkių kultūroms. Žemės lygios, klimatas geras, keliai tinkami, bėgantis vanduo. Galima įtaisyti polišius ir žaidimams aikštės. Lotai nuo 10.000 kvad. metrų iki 10 ar daugiau alkerių. Nuosavybė Cia. de Agricultura Imigração e Colonização. Pardavimų raštinė: Rua S. Bento 17, — Tel. 2-1823 — Gerencia. Vietoje teirautis Sekmadeniais krautuveje prieš stotį Carvalho de Araujo arba Lagoado Velho pas Juvenal Kirsten.

Neturi pinigų? Reikia gero kostiumo?

Tad nieko nelaukdamas kreipkis siuvelyklon

"VILNIUS"

PRAÇA JULIO MESQUITA, 60 (prie Av. S. João)

Kur pasisiudinsi geriausios medžiagos eflutę mokėdamas į mėnesį po 20\$.

Galima kreiptis ir Rua da Moo'ca, 561 nuo 4 iki 6 v. v.

Tarptautinė persiuntimo Agentura

Pingus, rūbus, visokias vertybes ir įvairias prekes bendrai, dovanoms giminėms ar pažįstamiems Lietuvon darome persiuntimus paštu Colis Postaux. Kreiptis:

AGENCIA INTERNACIONAL DE DESPACHOS

Praça do Correio, 38 sob. Tel.: 4-1297 — S. Paulo.

ZEMĖ ŠAKAROMS

arba užveisti vištų ūkį, 20 kilom. nuo São Paulo, šalia Villa Conceição, vaikšto autobusai; žemės rūšis gera, skynimai, lotai nuo 500 metrų ir daugiau, kainu nuo 500 reisų už kvadratinį metrą. Išsimokėjimai mėnesiniai arba trimėnesiniai. Kreiptis: Snr. Francisco — Rua Aurora, 201.